

6558/2

L. 442 / II RAPORT TYGODNIOWY

Kancelaryj- Belwedera

od 22-go do 29-go 21 r.

Litwa

K.S.

Litwini.

Sytuacja
ogólna.

Litwini obsadzają front przeciw Litwie Środkowej za pomocą 3-ch Dywizji piechoty. Każda Dywizja dwa pułki ma w 1-szej linii, i jeden pułk pozostaje w rezerwie.

Odcinek południowy obsadza 3-cia Dywizja piech. ze Sztabem w KOSZEWARACH. W skład Dywizji wchodzi: 3, 6 i 9-ty p.p. Przy Dywizji dyon artylerji.

Odcinek północny obsadzają: 1-sza Dywizja ze Sztabem w WILKOMIRZU. W skład Dywizji wchodzi: 1-szy, 4-ty i 7-my p.p., oraz 2-ga Dywizja piechoty, ze Sztabem w UCIANACH.

W skład Dywizji wchodzi: 2-gi, 5-ty i 8-my p.p.

Do każdej z tych Dywizji, przydzielane są po jednym dyonie artylerji, zgrupowane obecnie, przeważnie w rejonie Sztabów Dywizji.

Kawalerja dotychczas ściągnięta była przeważnie do Kowna, jednak w okresie sprawozdawczym zaczęły przybywać do rejonu GIEŁWAN na odcinku północnym oddziały 3-go p. Jazdy /były Ochotniczy pułk "Żelaznego Wilka"/.

Ostatnio zauważono na odcinku północnym oddziały 11-go p.p., wchodzącego w skład 4-ej Dywizji, Sztab której pozostaje w Kownie, a pułki rozlokowane były częściowo w Kownie i w Suwalszczyźnie.

Z powyższego wynika, iż od chwili zawarcia Rozejmu Litwini nie tylko nie osłabili linii frontu i nie przesunęli oddziałów w głąb kraju, lecz nawet zaczęli wzmacniać obsadę linii frontu na odcinku północnym.

Pośród ludności żołnierze litewscy stale szerzą pogłoski o projektowanej jakoby akcji zaczepnej-wypadowej w kierunku Wilna.

Największe skupienie n-pla w rejonie ZOSLE i WIERPRZE, GIEŁWANY.

462

D y z l o k a c j a .

Suwalszczyzna.

Linja rozejmowa nadal obsadzana jest przez 10-ty
P.P.

Odcinek
południowy.

W rejonie DAUGI i BOBRYSZKI /na północ od GRAN/
stwierdzono oddziały 6-go p.p. Prawdopodobnie 6-ty p.p.
rozlokowany w rejonie JEZNA, jednym ba-onem obsadza wy-
mieniony odcinek.

Na północ wzdłuż linii aż do rzeki Wilji obsadza
odcinek 9-ty p.p. Sztab 1-go ba-onu - w ~~GRAN~~ GRZNIKACH, 2-go
w WYSOKIM DWORZE, III-go w JEWJU.

Pułk wystawia placówki od południa na północ:
STRAWKA - BOGDANCE - GUDAKIEMLA - ZUKLEJE - KLENOWKA -
MEJOWSZKI - BUDA - KACELISZKI - NABOROWSZCZYŻNA - SEJBU-
LANY - JEWIENIKI - JEWJE - ZABORZE nad Wilją.

3-ci p.p. w rezerwie w rejonie ZOSLE, wystawia
kilka mniejszych placówek wzdłuż Wilji od ZABORZE do
MITKISZEK.

Szwadron kawalerji meldowany w rejonie HANUSZYSZEK
do KOWNA.

Odcinek
północny.

4-ty p.p. na odcinku od rzeki Wilji do rejonu SZYR-
WINT. Sztab pułku - w POSZYRWINCIE. Na linii I i II-gi ba-
ony, III-ci w rezerwie.

II-gi ba-on - od Wilji do rejonu MUSNIK.

4-ta kompanja wystawia placówki w KUNIGISZKACH - NUSAKACH
i w MUSNIKACH. I-szy ba-on obsadza od DOWBORYSZEK do
RYMUCIE. Sztab ba-onu w folw. MICHALISZKI. Ba-on wysta-
wia placówki: DOWBORYSZKI - ZACHAMARA - ZODZIE - MONTY-
GALISZKI - DOWBORAYSZKI /są to placówki 1-szej Komp./

3-gia kompanja wystawia placówki folw. UZUZELE, wieś
UZUZELE - CHATUNISZKI /pas neutralny/ PLATY - WOLEJKISZ-
KI.

2-ga komp. obsadza : PODOUBIE - PABIEKW - RYMUCIE.

463

Od rejonu SZYRWINT do rejonu GIEROJC obsadza 1-szy p.p.
Sztab pułku - folw. MARTOKI koło BOGUSŁAWISZEK.

W WIEJEKACH przy drodze z SZYRWINT do WIEKOMIERZA Sztab I/1
p.p. - SZNIPANCE - 1-sza kompanja. OKLIANCE - 3-cia komp. - FER-
DANCE - 2-ga kompanja.

Folw. KRUCENISZKI - D-wo III/1 p.p. i 9-ta kompanja.
KIWANCE - 8-ma kompanja, ZUBAŁY - 7-ma kompanja.

W rejonie GIEROJC - II/1 p.p.
GRYCYSZKI - k.k.m., WIESY - pluton telefoniczny 1-go p.p. /miejsco
wości w rejonie na wschód od BOGUSŁAWISZEK/.

Od rejonu GIEROJC do JANISZEK i dalej na północ w kierunku
ŁABONARY - 8-my p.p. Sztab pułku w rejonie MALAT.

II-gi ba-on - od DUBIŃSK do JANISZEK. Sztab w WIELKIM DWORZE.
III-ci ba-on na północ od JANISZEK. W MALATACH - I-szy ba-on w re-
zerwie.

Odcinek SOŁOKI - NOWO-ALEKSANDROWSK zajmują oddziały 5-go p.p.
W rezerwie na odcinku północnym - 7-my p.p. w rejonie WIEKOMIERZA,
2-gi p.p. w rejonie UCLAN.

W WINDEJKACH na północ od POSZRWINCIE, w LEMANTOWSZCZYŃNIE
na południe od BOGUSŁAWISZEK - po jednej baterji artylerji.

Nowo-przybyłe oddziały.

Do rejonu GIEŁWAN przybyły oddziały 3-go p. Jazdy i rozloko-
wane zostały w GIEŁWANKACH - PRENACH i MIKOŁAJUNGACH.

Żołnierze tego oddziału opowiadają ludności okolicznej o przy-
byciu w celu dokonania wypadu na MEJSZAGORĘ.

Po 20-ym b.m., czyli po rozruchach wojskowych w Kownie - 11-t
p.p. został skierowany transportami do JANOWA. Jakoby żołnierzom
w czasie drogi broń była odebrana i zwrócona dopiero po przyjeździe
do JANOWA. Pułk miał być rozlokowany w rejonie WIEPRZE - GIEŁWANY.

Prawdopodobnie 11-ty p.p. zluzuje 4-ty p.p., tembardziej, iż
żołnierze 4-go p.p. zwierzali się ostatnio przed ludnością o ma-
jącej nastąpić zmianie ich przez 11-ty p.p.

W e w n ą t r z k r a j u .

W Kownie obecnie stoją oddziały następujące: kompanja zapasowa 6 i 7-go p.p., kompanja komendancka, oddział żandarmerji, 4 baterja artylerji /przybyła z frontu i stacjonuje w SZANCAH/, 1-szy p. Huzarów, Sztab artylerji z jedną baterją w POHEMUNIU, 4-ry auta pancerne, pociąg pancerny "Gedyminas" /4-ry wagony pancerne, 4-ry działa na lorach. Tabor pancerki składa się z 40-tu wagonów./

W CZERWONYM DWORZE przy pułku 3-im Jazdy /Żelazny Wilk/nowo-sformowana baterja. 3-ci p. Jazdy otrzymał znaczną ilość koni, posiada własny tabor.

S t a n e k o n o m i c z n y .

< Sytuacja aprowizacyjna na Litwie Kowieńskiej, według Dwutygodnika kowieńskiego "Nasza Ziemia" z listopada 20 roku, przedstawia się ^{ok. 127} następująco: przestrzeń zasiana dorównywa niemal zasiewom przed wojną t.j. 1.200,000 dzies., z czego około 460 tysięcy dz. obsiane żytem, 70 tys. pszenicą.

Biorąc urodzaj około 56 - 60 pudów żyta z dzies. i około 60 pudów pszenicy, otrzymany około 26 miljonów pud. żyta i ^{4 milj.} około 300 tysięcy pud. pszenicy.

< Na przekarmienie 2-ch miljonów 200 tysięcy mieszkańców, licząc po 9 pud. żyta rocznie na osobę i półtora puda pszenicy, oraz niezbędną ilość ziarna nasiew w przestrzeni takiej, która by się równała zeszłorocznej, pozostanie około miliona pudów żyta i około 900 tysięcy p. pszenicy.

Według tych samych źródeł ~~szkandawki~~ dalszy urodzaj wynosi: 8 miljonów p. jęczmienia, 14 milj. p. owsa, 69 milj. p. kartofli, 3 milj. p. grochu, do 2-ch milj. p. ~~nas~~ nasienia lnianego.

< Po ~~ob~~liczeniu części, przeznaczanej na wyżywienie ludności, inwentarza, pod zasiew, pozostaje jeszcze w kraju:

do półtora miliona p. jęczmienia, do 2-ch milj. p. owsa, 200 tys. p. grochu, od 4 - 5 milj. p. kartofli i ponad 300 tys. p. nasienia

465

reszta pozostaje wewnątrz kraju. Z powyższego wynika, iż stan aprowizacyjny Kowieńszczyzny przedstawia się dobrze i jeżeli da wało się zauważyć braki w zaprowiantowaniu wojska, pochodzi to jedynie dzięki niedomaganiom ^W dziedzinie transportowania i administracji.

~~XXXXXXXXXX~~

N a d u ż y c i a.

1/ W nocy z dn. 21 na 22-gi b.m. oddział litewski w sile do 50-ciu ludzi napadł na własną placówkę w RUDZISZKACH, lecz został odparty bez strat z naszej strony.

2/ Po napadzie Litwinów na własny patrol łącznikowy na drodze Stary Młyn - GAJ /wypadek ten meldowany był w raporcie tygodniowym S.O. II-go Oddz. z dn. 22 m.b./ otrzymano następujące szczegóły: po wymianie strzałów Litwini dopadli do ciężko rannego własnego żołnierza i począli go bić kolbami i rzucać o ziemię, ostatecznie zaś dokuli bagnetami. Trup był doszczętnie obdarty. Powyższy fakt stwierdzony jest protokolarnie przez ludność pasa neutralnego.

R ó ż n e.

W Kownie została wykryta organizacja bolszewicka, która w dniu 15 b.m. miała zorganizować powstanie bolszewickie przy pomocy 11-go p.p. i tutejszych organizacji robotniczych. Dla stłumienia rozruchów ściągnięte były oddziały z frontu.

11-ty p.p. został wysłany na front. Członkowie Klubu Robotniczego zaaresztowani. Stwierdzono, iż wypadki te pozostają w związku z robotą Akselroda. Jakoby Akselrod miał być aresztowany. Jeden z oficerów litewskich, przeprowadzając śledztwo w tej sprawie u przedstawiciela sowieckiego miał go obrazić wobec czego Rząd Kowieński zmuszony był przeproszać Akselroda.

Do Moskwy wysłano specjalną delegację w celu porozumienia się z rządem sowieckim co do postępowania Akselroda na Litwie.

Osoby przybywające z Litwy Kowieńskiej utrzymują, że Litwini szykują się do ofensywy na Wilno. *główny szwad. Josp. zamierza produkować na 50 tys. żołnierzy*

B o l s z e w i e y.

56-ta Dywizja w rejonie NEWIA - przybyło uzupełnienie w składzie trzech transportów.

21-sza Dywizja: częściowo luzuje na linii oddziały 5-ej Dywizji.

8-ma Dywizja: w rejonie BOBRUJSKA, Sztab Dywizji na st. OSIPOWICZE.

17-ta Dywizja: ma jakoby odejść z frontu w głąb Rosji.

10-ta Dywizja: Sztab w ROGA CZERWIE.

R ó z n e.

Delegat 5-ej Dywizji sowieckiej Szczegolow otrzymał z Moskwy swoją gażę w banknotach polskich /5.000 marek polsk./. Według wiadomości pochodzących od Szczegolowa - Ameryka dostarczyła już dla Rosji 1.000 parowozów, najnowszej konstrukcji, przedsiębiorstwa amerykańskie reperują koleje żelazne na Syberji i przeprowadzają nowe linje.

Według "Izwestij" z dnia 18/XII.20 r. Zjazd Sowietów w Minsku uchwalił Dekret o ustanowieniu Republiki Białoruskiej. Konstytucja określa następujące organa: Centralny Zjazd Sowietów, Centralny Komitet Wykonawczy, Prezydium C.K.W., Radę Komisarzy Ludowych, Komisarjat Spraw Zagranicznych, Wojskowych, Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Pracy, Oświaty, Skarbu, Gospodarstwa i Rolnictwa.

W powiecie Słuckim i Bobrujskim bolszewicy przeprowadzają obecnie głosowanie ludności, która ma się wypowiedzieć za samodzielną Białoruś lub za przyłączenie do Rosji Sowieckiej.

Obecnie zorganizowano dwa pułki Białbruskie, które rekrutują się z krasnoarmiejców białorusinów, chcących służyć w pułkach białoruskich. Jeden pułk znajduje się w Minsku, a drugi w Smoleńsku.

Z rejonu Bobrujska bolszewicy wysyłają oddziały wojsk do Starogo Dubu, gm. Czernihowskiej, przeciwko powstańcom.

НАЧЕРКЕ БОЛШЕВИКОВ ВЪОСК ПОЛСКИХ

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA zgodność:

L. Dz. 6558

dnia 12/12/20 r.

/-/ WROTNOWSKI

Kierownik Sekcji Ofensywy.

Szef Oddziału II.

PHILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York